

Forslaget under Nr. 2 synes derfor ikke vel beregnet paa virkelig Anvendelse, og de, som have stillet Forslaget under Nr. 1, ville neppe kunne finde sig tilfredsstillende ved en Bestemmelse, der er henstillet i en saa sværende Almindelighed, at det med Visshed kan forudsæes, at den, naar den skulde bringes til Udførelse, vilde fremkalde mangfoldige Spørgsmaal, støde paa mangfoldige Vanskeligheder. Dernæst indeholder Forslaget under Nr. 1 en Tilføielse, som mangler i Forslaget Nr. 2, nemlig, at Børnene skulle opdrages enten i den Tro, hvortil en af Forældrene hører, „eller i Folkekirken's Tro“. Denne sidste Tilføielse er beregnet deels paa det Tilfælde, at Forældre, som høre til forskjellige Troessamsfund, kunne af religiøs Ligegyldighed ikke ville indlade sig paa en Erklæring om Børnenes Opdragelse enten i Faderens eller i Moderens Tro, deels paa det Tilfælde, som maaskee vil være almindeligere, at saadanne Forældre, som høre i historisk Henseende til Troessamsfund afvigende fra Folkekirken, ikke desmindre kunne finde sig nærmere knyttede til Folkekirken, deeltage i dens Gudsdyrkelse og saaledes ønske deres Børn opdragne i Folkekirken's Samsfund fremfor i deres eget egentligt staaende Samsfund, uden at de dog kunne beslutte sig til selv at træde over i Folkekirken.

Jeg veed, at den Indvending vil møde mod denne Deel af Forslaget fra en Side i Salen, at Folkekirken herved stilles paa en anden Plads end andre Troessamsfund, at saaledes en fuldkommen Lighed af de forskjellige Troessamsfund derved bliver forrykket. Men jeg vil tillade mig at henstille til nærmere Overveielse, om ikke, naar denne Sætning opstilles om Troessamsfundernes fuldkomne Lighed, en Forverling finder Sted af aldeles forskjellige Begreber. Hvorledes forholder det sig med den Lighed, Grundloven opstiller af de forskellige Troessamsfund og Troessamsfund? Grundloven stiller de forskellige Troessamsfund forsaavidt lige, forsaavidt den antager, at

i dem alle det aandelige og sædelige Liv vil kunne udvikles til det Punkt, som Staten sætter som Betingelse for „Udgang til borgerlige og politiske Rettigheder“, som Garantie for „Opfyldelsen af de almindelige Borgerpligter“. Men herved er ingenlunde forudsat, at de forskjellige Troessamsfund skulde have samme Værdie, samme Sandhed og samme Kraft til at udvikle et høiere aandeligt Liv, føre til den samme Reenhed i Livsanskuelser og Livsretninger. Grundloven opstiller ingen anden Fordring til de Troessamsfund, som den indrømmer fri Gudsdyrkelse i Landet, end at „Intet læres eller foretages, som strider imod Sædelighed og den offentlige Orden“, men ved en saadan negativ Bestaandelse kan der bestaae en overordentlig stor Værdieforskellighed. Det vilde ogsaa være en besynderlig Fordring at gjøre til et Folk, som efter sin Grundlov har sin særegne Kirke, at det skulde stille sig hen paa et saadant Indiferentpunkt, at det skulde betragte de forskellige Religioner som lige gode, ikke skulde have eller dog ikke turde vedkjende sig en ganske anden Interesse for den Kirke, som det befinder som sin egen, som det selv understøtter, end for ethvert andet Troessamsfund. Men dernæst, naar vi, som have stillet dette Forslag, lade Folkekirken træde istedetfor de øvrige Troessamsfund i saadanne Tilfælde, hvor Forældrene selv ikke ville gjøre Brug af den dem tilkommende Ret at opdrage deres Børn enten i Faderens eller Moderens Tro, saa er det ikke den større Fortrinlighed, som Folket naturligtvis maa tillægge sin egen Troessamsfund, der her er det Bestemmende, men det er ganske simpelt Hensyn til de forhaandenværende historiske Forhold i kirkelig Henseende. Dette er en Betragtning, som det forekommer mig, Enhver maa lade gjælde, thi den støtter sig ikke paa nogen religiøs Interesse — eller, som Andre maaskee ville kalde det, nogen religiøs Fordom — men paa en givne Virkelighed.